

HÁSKÓLI ÍSLANDS

Félagsráðgjafardeild

BA-ritgerð

Ófrjósemi: Þróun og áhrif úrræða til barneigna

Sædís Arnardóttir

Febrúar 2010

Umsjónarmaður: Guðný Björk Eydal

Leiðbeinandi: Helga Sól Ólafsdóttir

Nemandi: Sædís Arnardóttir

Kennitala: 120784-2429

Útdráttur

Þessi ritgerð fjallar um ófrjósemi, þau úrræði sem í boði eru fyrir ófrjósama einstaklinga ásamt þeim sálrænu, félagslegu og fjárhagslegu áhrifum sem þessi úrræði hafa á einstaklingana. Ófrjósemi er líkamlegt ástand þar sem líkamlegar ástæður eru fyrir því að einstaklingar geta ekki eignast börn. En ófrjósemi hefur á sama tíma víðtæk áhrif á sálarlíf og félagslíf viðkomandi. Markmið rannsóknarinnar er tvíþætt. Í fyrsta lagi að rannsaka hvernig þau úrræði sem standa ófrjósömum einstaklingum til boða hafa þróast í gegnum tíðina og í öðru lagi að varpa ljósi á þau áhrif sem þessi úrræði geta haft á þá einstaklinga sem til þeirra grípa. Ritgerðin er heimildaritgerð þar sem heimildir eru sóttar víðsvegar að, en áhersla er lögð á fræðilegar rannsóknir og greinar. Niðurstöður ritgerðarinnar sýna að þróunin á frjósemismeðferðum hefur verið mjög hröð og eru möguleikarnir til barneigna margir. Ættleiðingum hefur fækkað þar sem erfiðara er að ættleiða en áður fyrr, af sökum hertra reglna og færri barna til ættleiðinga, en á móti hefur tæknifrjóvgunum fjölgað til muna. Frjósemismeðferðir taka þó sinn toll af einstaklingunum en streita í kjölfar meðferða er algeng, ásamt félagslegri einangrun, samviskubiti, kvíða og þunglyndi. Félagsráðgjafar geta hjálpað einstaklingum að takast á við þá erfiðleika sem fylgja ófrjósemi, en til þess að geta sett sig í spor þeirra og veitt þeim faglega ráðgjöf þurfa þeir að þekkja þau úrræði sem í boði eru ásamt þeim áhrifum sem þessi úrræði geta haft á einstaklingana.

Efnisyfirlit

Útdráttur	2
Inngangur.....	4
1. Ófrjósemi.....	6
1.1. Ófrjósemi karla.....	6
1.2. Ófrjósemi kvenna.....	7
2. Þróun úrræða.....	9
2.1. Ættleiðing.....	9
2.2. Hormónagjöf.....	12
2.3. Tæknisæðing.....	12
2.4. Glasafrjóvgun	13
2.5. Smásjárfrjóvgun	15
2.6. Kynfrumugjafir.....	16
2.7. Staðgöngumæðrun.....	17
3. Íslensk löggjöf	19
4. Viðhorf trúarbragða til ólíkra úrræða.....	21
5. Áhrif úrræða.....	23
5.1. Sálræn og félagsleg áhrif.....	23
5.1.1. Streita og ófrjósemi.....	26
5.1.2. Áhrif á karlinn.....	27
5.1.3. Áhrif á konuna.....	28
5.1.4. Áhrif á parið.....	29
5.2. Fjárhagsleg áhrif.....	30
5.3. Barnleysi.....	31
5.4. Þáttur félagsráðgjafans.....	32
6. Niðurstöður og umræða.....	34
Heimildaskrá.....	38